

A painting of a woman in 18th-century attire, reclining and holding a yellow object. She is wearing a white dress with a pink sash and yellow gloves. The background is dark with a yellow cushion.

GYLDENDALS GYMNASIALE GRAMMATIKKER

La Gramática

Spansk grammatik

Marietje Hastrup
Lise Thorup Lauridsen

GYLDENDALS GYMNASIALE GRAMMATIKKER

La Gramática

Spansk grammatik

La Gramática
Gyldendals Gymnasiale Grammatikker

1. e-udgave, 2008
ISBN 978-87-625-0180-5

© 1992 by Ulrika Tornberg og Gleerups Förlag,
Malmö. Dansk udgave
© 1995 by Gyldendalske Boghandel, Nordisk Forlag A/S,
Copenhagen

Denne bog er beskyttet af lov om ophavsret.
Kopiering til andet end personlig brug
må kun ske efter aftale med forlag og forfatter.

Forlagsredaktion: Per Frandsen. Konsulent: Ole Lauridsen
Grafisk tilrettelæggelse og omslag: Kristin Wiborg
Omslagsillustration: Max Liebermann, Gartenrestaurant
„Oude Vinck“, 1905. Kunsthaus Zürich.
Bogen er sat med Janson og Gill Sans hos Pamperin · Grafisk

(Bogudgave: ISBN 978-87-00-39402-5, 1 udgave, 2 oplag)

GYLDENDAL

www.gyldendal-uddannelse.dk

Indhold

Forord 11

Det spanske sprog 13

Historie og udbredelse 13

Spanien: sproglig mangfoldighed 14

Spansk i Latinamerika 14

Udtale, betoning, stavning og tegnsætning 16

Udtale 16

- § 1 Det spanske alfabet 16
- § 2 Vokaler 17
- § 3 Diftonger 17
- § 4 Konsonanter 18
- § 5 Forskelle mellem latinamerikansk og europæisk spansk 22
- § 6 **Yeísmo** 22
- § 7 **Seseo** 22
- § 8 Svækkelse af konsonant 22
- § 9 Svækkelse af j 22

Betoning 23

- § 10 Hovedregler 23
- § 11 Accent 23
- § 12 Funktionsaccenter 23

Stavning 24

Tegnsætning 25

- § 13 Komma 25
- § 14 Spørgsmålstegn og udråbstegn 26

Talord 27

- § 15 Mængdetal: former 27
- § 16 Mængdetal: anvendelse 30
- § 17 Ordenstal: former 32
- § 18 Ordenstal: anvendelse 32
- § 19 Tal i regneudtryk 33

Artikler 34

Den ubestemte artikel 34

- § 20 Former 34
- § 21 **Un** i stedet for **una** 34
- § 22 Anvendelse 34

Den bestemte artikel 35

- § 23 Former 35
- § 24 **El** i stedet for **la** 35
- § 25 **A/de + el** 36
- § 26 Anvendelse 36
- § 27 Anvendelse af **lo** 38

Substantiver 40

Køn 40

- § 28 Substantiver, der ender på vokal 40
- § 29 Substantiver, der ender på konsonant 41
- § 30 Substantiver, der betegner personer 42
- § 31 Substantiver, der har køn efter et underforstået ord 44
- § 32 Egennavnens køn 44
- § 33 Substantiver, hvis betydning er afhængig af køn 45

Flertalsdannelse 46

- § 34 Regelmæssig flertal på -s og -es 46
- § 35 Substantiver, der kun anvendes i ental 46
- § 36 Substantiver, der kun anvendes i flertal 46
- § 37 Sammensatte substantiver på dansk 47
- § 38 Sammensatte substantiver på spansk 47

Adjektiver 49**Køn 49**

- § 39 Adjektiver med forskellige endelser i hankøn og hunkøn 49
- § 40 Adjektiver med samme endelse i hankøn og hunkøn 49
- § 41 Adjektiver, der bryder med hovedreglerne 50

Flertalsdannelse 51

- § 42 Adjektivers flertalsdannelse 51
- § 43 Adjektivers kongruens 52
- § 44 Farveadjektiver 52

Komparation 53

- § 45 Regelmæssig komparation 53
- § 46 Uregelmæssig komparation 54

Placering 55

- § 47 Efterstilling 56
- § 48 Foranstilling 56
- § 49 Adjektiver med særlige kortformer i foranstilling 57
- § 50 **Bueno, malo, grande** og **pequeño** 58
- § 51 Adjektiver med betydningsforskel afhængigt af placering 59
- § 52 Placering af flere adjektiver 60
- § 53 Præpositionsbrug ved adjektiver 60

Diminutiver og augmentativer 62

- § 54 Diminutiver: former 62
- § 55 Diminutiver: anvendelse 63
- § 56 Augmentativer: former 63
- § 57 Augmentativer: anvendelse 64
- § 58 Oprindelige diminutiver eller augmentativer 64

Adverbier 66

- § 59 Former 66
- § 60 Adverbier på **-mente** 66
- § 61 Præpositionsudtryk som adverbier 67
- § 62 Adjektiver som adverbier 67
- § 63 Mådesadverbierne **bien** og **mal** 68
- § 64 Mængdes- og gradsadverbier **muy, tan, mucho** og **tanto** 68
- § 65 **Muy** og **tan** 68
- § 66 **Mucho** og **tanto** 69
- § 67 Opsamling på **muy** og **mucho** 70
- § 68 Andre mængdes- eller gradsadverbier 70
- § 69 Adverbiets komparation 71
- § 70 Regelmæssig komparation 71
- § 71 Uregelmæssig komparation 72
- § 72 Stedsadverbierne **aquí, ahí** og **allí** 72
- § 73 Nægtelsesadverbier 73
- § 74 Tidsadverbier 73
- § 75 Placering 74

Pronominer 75**Personlige pronominer 75**

- § 76 Former 75
- § 77 Subjektsformer 77
- § 78 Anvendelse 77
- § 79 Præpositionsformer 79
- § 80 Akkusativobjekt: former 80
- § 81 Anvendelse 80
- § 82 **Leísmo** og **loísmo** 81
- § 83 Dobbelt akkusativobjekt 82

- § 84 Dativobjekt: former 82
- § 85 Anvendelse 82
- § 86 Dobbelt dativobjekt 83
- § 87 Dativpronomen i stedet for possessivt pronomen 84
- § 88 **Le/les** → **se** 84
- § 89 Placering 84
- § 90 De ubundne pronominers placering 84
- § 91 De bundne pronominers placering 85
- § 92 Det danske 'det' 86
- Refleksive pronominer** 87
- § 93 Former 87
- § 94 Anvendelse 88
- § 95 Refleksivt pronomen i stedet for possessivt pronomen 88
- § 96 Refleksivt pronomen som stiltræk 88
- § 97 **Se** = 'hinanden' 89
- § 98 Placering 89
- § 99 Opsamling på anvendelsen af **se** 90
- Possessive pronominer** 91
- § 100 De ubetonede possessive pronominer: former 91
- § 101 Anvendelse 91
- § 102 De betonedede possessive pronominer: former 92
- § 103 Anvendelse 93
- § 104 Anvendelse i specielle tilfælde 93
- § 105 **De él, de ella** i stedet for **su, suyo/suya** 94
- § 106 Andre pronominer i stedet for possessivt pronomen 94
- Demonstrative pronominer** 95
- § 107 Former 95
- § 108 Anvendelse 95
- § 109 Med specielle betydninger 97
- § 110 Førstnævnte og sidstnævnte 98
- § 111 **Eso** i faste udtryk 98
- Relative pronominer og adverbier** 98
- § 112 De relative pronominer: former 99
- § 113 Anvendelse af det relative pronomen 99
- § 114 Anvendelse af **que** 99
- § 115 Anvendelse af **quien** og **quienes** 100
- § 116 Anvendelse af **el/la que** og **el/la cual** 100
- § 117 Anvendelse af **lo que/lo cual** 101
- § 118 Anvendelse af **cuyo, cuya, cuyos** og **cuyas** 101
- § 119 De relative adverbier **donde** og **cuando** 102
- § 120 Anvendelse af **cuanto** og **cuantos** 102
- Interrogative pronominer og adverbier** 103
- § 121 De interrogative pronominer: former 103
- § 122 Anvendelse af **qué** 103
- § 123 Anvendelse af **quién** og **quiénes** 103
- § 124 Anvendelse af **cuál** og **cuáles** 104
- § 125 Anvendelse af **cuánto, cuánta, cuántos** og **cuántas** 104
- § 126 De interrogative adverbier: former 105
- § 127 Andre oversættelser af danske spørgsmål 105
- § 128 Spørgsmål med præposition 106
- § 129 Udråb 106
- § 130 Relativsætning i stedet for en indirekte spørgesætning 106
- Indefinitte pronominer** 107
- § 131 Oversigt over de væsentligste indefinitte pronominer 107
- § 132 **Algo, alguien** og **alguno** 108
- § 133 **Algo**: 'noget' 108
- § 134 **Alguien**: 'nogen' 108
- § 135 **Alguno**: 'nogen', 'en eller anden' 108
- § 136 Ubestemt artikel i stedet for **alguno** 110
- § 137 **Nada, nadie** og **ninguno** 110
- § 138 **Nada**: 'intet', 'ikke noget' 111

- § 139 **Nadie**: ‘ingen’, ‘ikke nogen’ 111
- § 140 **Ninguno**: ‘ingen’, ‘intet’, ‘ikke noget’ 111
- § 141 **Alguno**><**alguien** og **ninguno**><**nadie** 112
- § 142 Dobbelt nægtelse 113
- § 143 Dansk positiv – spansk negativ 113
- § 144 Oversigt over øvrige indefinitte pronominer 114
- § 145 **Cada**: ‘hver’ 115
- § 146 **Cada uno/a**: ‘hver især’ 115
- § 147 **Cualquiera**: ‘hvad/hvilken/hvemsomhelst’ 115
- § 148 **Todo**: ‘al’, ‘hel’ 116
- § 149 **Poco**: ‘kun lidt’, ‘kun få’ 117
- § 150 **Un poco**: ‘lidt’, ‘en smule’ 118
- § 151 **Mucho**: ‘meget’, ‘mange’ 119
- § 152 **Bastante**: ‘nok’, ‘temmelig meget/mange’ 120
- § 153 **Demasiado**: ‘for meget’, ‘for mange’ 121
- § 154 **Otro**: ‘anden’, ‘andet’, ‘andre’ 122
- § 155 **Mismo**: ‘selv’, ‘selveste’, ‘samme’ 123

Præpositioner 124

Enkle præpositioner 124

- § 156 **A** 125
- § 157 **De** 128
- § 158 **En** 130
- § 159 **Con** 131
- § 160 **Para** 132
- § 161 **Por** 133
- § 162 Eksempler på de øvrige enkle præpositioner 134

Sammensatte præpositioner 136

- § 163 Sammensatte rumspræpositioner 136
- § 164 Sammensatte tidspræpositioner 137

Konjunktioner 138

- § 165 Sideordnende konjunktioner 138
- § 166 Sideordnende konjunktioner: to led 139
- § 167 Andre udtryk som fungerer sideordnende 140
- § 168 Underordnende konjunktioner 143
- § 169 Opsamling af konjunktioner 148

Verber 149

- § 170 Finitte eller infinitte former 149
- § 171 Modus 149

Infinitte verbformer 150

- § 172 Infinitiv: former 151
- § 173 Infinitiv: anvendelse 151
- § 174 Gerundium: former 153
- § 175 Gerundium: anvendelse 153
- § 176 Perfektum participium: former 154
- § 177 Perfektum participium: anvendelse 155

Indikativ 156

- § 178 Introduktion til verbets tider 156
- § 179 Indikativs regelmæssige former 158
- § 180 Præsens: former 158
- § 181 Præsens: anvendelse 158
- § 182 Perfektum: regelmæssige former 160
- § 183 Perfektum: uregelmæssige former 161
- § 184 Perfektum: anvendelse 162
- § 185 Futurum: regelmæssige former 162
- § 186 Futurum: uregelmæssige former 163
- § 187 Futurum: anvendelse 163
- § 188 Sammensat futurum: former 164

- § 189 Sammensat futurum:
anvendelse 164
- § 190 Imperfektum og
præteritum 165
- § 191 Imperfektum: regelmæssige
former 165
- § 192 Imperfektum: uregelmæssige
former 166
- § 193 Præteritum: regelmæssige
former 166
- § 194 Præteritum: uregelmæssige
former 166
- § 195 Imperfektum og præteritum:
anvendelse 169
- § 196 Imperfektum danner scenen,
præteritum bærer
handling 169
- § 197 Altid imperfektum 170
- § 198 Altid præteritum 172
- § 199 Verber med punktuelt betydning
i præteritum 173
- § 200 Opsamling: anvendelsen af im-
perfektum og præteritum 174
- § 201 Pluskvamperfektum:
former 175
- § 202 Pluskvamperfektum:
anvendelse 176
- § 203 Konditionalis: regelmæssige
former 176
- § 204 Konditionalis: uregelmæssige
former 177
- § 205 Konditionalis: anvendelse 177
- § 206 Sammensat konditionalis:
former 178
- § 207 Sammensat konditionalis:
anvendelse 179
- Konjunktiv 180**
- § 208 Konjunktiv: regelmæssige
former 180
- § 209 Præsens konjunktiv:
former 180
- § 210 Præsens konjunktiv: særlige
former 181
- § 211 Imperfektum konjunktiv:
former 182
- § 212 Imperfektum konjunktiv:
særlige former 182
- § 213 Perfektum konjunktiv:
former 183
- § 214 Pluskvamperfektum konjunktiv:
former 184
- § 215 Konjunktiv: uregelmæssige
former 184
- § 216 Forskelle mellem konjunktivs
tider og indikativs tider 185
- § 217 Oversættelse til dansk af
konjunktivs tider 185
- § 218 Konjunktiv: anvendelse 186
- § 219 Overordnede årsager til
konjunktiv 186
- § 220 Konjunktiv i komplette bisæt-
ninger (at-bisætninger) 187
- § 221 Konjunktiv i komplette
bisætninger efter viljes- og
ønskeverber 187
- § 222 Konjunktiv i komplette
bisætninger efter verber og
udtryk, der angiver følelse og
vurdering 189
- § 223 Konjunktiv i komplette
bisætninger efter benægtede
verber og udtryk, der angiver
tale, tanke og sansning 190
- § 224 Konjunktiv efter benægtede
upersonlige udtryk 191
- § 225 Opsamling af konjunktiv i
komplette bisætninger
(at-bisætninger) 192
- § 226 Konjunktiv i adverbelle
bisætninger 192
- § 227 Konjunktiv i
tidsbisætninger 193
- § 228 Konjunktiv i indrømmelses-
bisætninger 194
- § 229 Konjunktiv i
hensigtsbisætninger 195
- § 230 **Sin que** 'uden at' og **como si**
'som om' 195
- § 231 Konjunktiv i betingelses-
bisætninger 195
- § 232 Konjunktiv i **si**-sætninger 196
- § 233 Adverbelle bisætninger, der
altid har konjunktiv 197
- § 234 Konjunktiv i relative
bisætninger 197

- § 235 Konjunktiv i
hovedsætninger 199
- § 236 Konjunktiv som imperativ
til **usted/ustedes** 'De' 199
- § 237 Konjunktiv som benægtet
imperativ 200
- § 238 Konjunktiv ved fælles
opfordringer 200
- § 239 Konjunktiv ved udtryk for tvivl
foran verbet 200
- § 240 Konjunktiv i hovedsætninger,
der udtrykker ønske 201
- § 241 Konjunktiv i faste udtryk 202
- § 242 Oversigt over konjunktivs
anvendelse 204
- Imperativ** 206
- § 243 Imperativ: former 206
- § 244 Imperativ: anvendelse 206
- § 245 Konjunktiv anvendt som
imperativ 207
- § 246 Andre måder at udtrykke
imperativ på 207
- § 247 Ordstilling ved imperativ 208
- Oversigt over de regelmæssige
verber** 208
- § 248 Oversigt over 1. bøjning:
-ar verber 209
- § 249 Oversigt over 2. bøjning:
-er verber 210
- § 250 Oversigt over 3. bøjning:
-ir verber 211
- § 251 Oversigt over sammensat
futurum og sammensat
konditionalis 212
- Uregelmæssige verber** 213
- § 252 Diftongerende verber 213
- § 253 Andre diftongerende
verber 214
- § 254 Verber med vokalskifte 215
- § 255 Andre verber med
vokalskifte 215
- § 256 Verber med både diftongering
og vokalskifte 216
- § 257 Andre verber med både difton-
gering og vokalskifte 217
- § 258 Verber med uregelmæssig
1. person ental 217
- § 259 Verber med ortografiske
ændringer 218
- § 260 Liste over stærkt uregelmæssige
verber 219
- Verbets konstruktion** 231
- § 261 Kongruens 231
- § 262 Kongruens ved
kollektivord 232
- § 263 Transitive/intransitive
verber 232
- § 264 Verber, der styrer dativ 234
- § 265 Verber med præposition 236
- § 266 Refleksive verber 239
- § 267 Former 239
- § 268 Passiv 241
- § 269 Anvendelse 242
- § 270 Passiv refleksiv 242
- § 271 Aktiv upersonlig
se-konstruktion 243
- § 272 'Man' 243
- § 273 Verbalperifraser 245
- § 274 Verbalperifraser med
infinitiv 245
- § 275 Verbalperifraser med
gerundium 248
- Nogle hyppigt anvendte verber og
deres spanske gengivelse** 250
- § 276 'At være' 250
- § 277 **Estar** som selvstændigt
verbum: 'at befinde sig' 251
- § 278 **Ser** som selvstændigt
verbum 251
- § 279 **Ser** foran præpositions-
forbindelser 252
- § 280 **Ser** foran substantivisk
subjektsprædikat 252
- § 281 **Ser** eller **estar** foran adjektivisk
subjektsprædikat 253
- § 282 **Ser** og **estar** afgør visse
adjektivers betydning 256
- § 283 **Estar** foran perfektum
participium 257
- § 284 Opsamling af **ser** og **estar** 258
- § 285 **Hay**: 'der er' 258